# Οικολογία και η Φαινομενικότητα μιας Ψευδαίσθησης (Φυλλάδιο)

## Ιστορικό Σημείωμα

Το κείμενο δεν φέρει ημερομηνία δημοσίευσης, αλλά πρέπει να γράφτηκε και να κυκλοφόρησε από χέρι σε χέρι στο στέκι της Χρυσαλλίδας το 1985. Έχει συνολική έκταση 9.5 σελίδες και περιλαμβάνει εκτενή αποσπάσματα από διάφορα έργα των Max Horkheimer, Karl Marx, Peter Kropotkin, Murray Bookchin, Ivan Illich, κ.α.

### Περιεχόμενο

#### ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Η ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΜΙΑΣ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΗΣ

“Όσο η παγκόσμια ιστορία ακολουθεί τη λογική της πορεία, αποτυγχάνει να εκπληρώσει τον ανθρώπινο προορισμό της.”

ΜΑΞ ΧΟΡΚΧΑΙΜΕΡ “Το αυταρχικό κράτος”

Από τότε που ο άνθρωπος σταμάτησε να λειτουργεί και να θεωρεί τον εαυτό του σαν αναπόσπαστο μέρος της φύσης, αυτοβαφτιζόμενος σαν ο κατακτητής και κυρίαρχος της, η ζωή πάνω στον πλανήτη οδηγείται σ' ένα χάος που έχει για μοναδικό της τέλος την οικολογική και βιολογική καταστροφή. Αυτό γίνεται φυσικά στο όνομα της “ανάπτυξης”, της “προόδου” και της “ευημερίας”. Με άλλα λόγια, στο όνομα της ανάπτυξης και της διαιώνισης της κυριαρχίας του παγκόσμιου καπιταλισμού. (είτε πρόκειται για το “κλασσικό” δυτικό, είτε για τον σοσιαλιστικό-ποιμένο ανατολικό). Από την άλλη οι διάφορες κοσμοθεωρίες, του Μαρξισμού συμπεριλαμβανομένου, δεν καταφεραν ποτέ να δουν την πραγματική σημασία της αποκατάστασης και διατήρησης της ισορροπίας των σχέσεων μεταξύ ανθρώπου και φύσης, θυσιάζοντας τα πάντα στο όνομα της επιστήμης. (για να θυμηθούμε και τα λόγια κάποιου Τσέχου: “...Αν ο σοσιαλισμός ήταν επιστήμη, θα τον δοκιμάζαν πρώτα τα ποντίκια...”). Είναι γνωστό το Μαρξιανό: “...η ιστορία εξελίσσεται από την κυριαρχία της φύσης πάνω στον άνθρωπο και τελικά στην κυριαρχία του ανθρώπου πάνω στον άνθρωπο και τελικά στην κυριαρχία του ανθρώπου πάνω στη φύση (!!!)...”. Φυσικά αυτό είναι το αποτέλεσμα της ιδέας της προόδου (βλ. προοδευτισμός), της μη κριτικής τεχνολογικής αισιοδοξίας, της πίστης στο συγκεντρωτισμό και του εξουσιαστικού πυρήνα της Μαρξιστικής σκέψης. Στην πραγματικότητα η αντίληψη πως η ανθρωπότητα πρέπει να εξουσιάζει και να εκμεταλλεύεται τη φύση, πηγάζει από τον εξουσιασμό και εκμετάλλευση του ανθρώπου από άνθρωπο.

Σήμερα η πιο φανερή παγκόσμια απειλή είναι αυτή ενός πυρηνικού ολοκαυτώματος. Πέρα όμως απ’αυτό υπάρχουν κι’άλλοι κίνδυνοι, λιγότερο μεν θεαματικοί, αλλά με εξίσου καταστροφικά αποτελέσματα είτε πάνω στο περιβάλλον με τη πλατύτερη έννοια, είτε πάνω στη φύση και το χαρακτήρα του ανθρώπου κια κατά συνέπεια και τα δύο. Σχεδόν σε κάθε χώρα, ο αέρας μολύνεται, οι πηγές του νερού δηλητηριάζονται, το έδαφος ξεραίνεται, και η άγρια φύση καταστρέφεται. Αν η σημερινή χρήση χημικών λιπασμάτων συνεχιστεί, σε λιγότερο από 30 χρόνια, το 1/3 της γόνιμης επιφάνειας της γης θα γίνει τόσο τοξική που θα καταστεί άγονη. Αυτό φυσικά δεν σημαίνει τίποτε άλλο παρά το ότι κάποιοι θα πεινάσουν. Οι παράκτιες περιοχές, ακόμα και τα βάθη των θαλασσών

δεν είναι απρόσβλητες από την πλατειά διαδεδομένη μόλυνση. Οι κύκλοι του διοξειδίου του άνθρακος και του αζώτου απ'τους οποίους εξαρτάται η διατήρηση και η ανανέωση όλων των ζωντανών όντων, διαταράσσονται μακροπρόθεσμα σε σημείο ανεπανόρθωτης βλάβης. Το πιο εμφανές αποτέλεσμα αυτής της διατάραξης είναι η αλλοίωση των κλιματολογικών συνθηκών (φαινόμενο του "θερμοκηπίου"). Παρά πέρα είναι η αχαλίνωτη διάδοση των ραδιενεργών καταλοίπων, των μακροβίων εντομοκτόνων, των καταλοίπων μολύβδου και χιλιάδων τοξικών ή "δυνάμει" τοξικών ουσιών στις τροφές, το νερό και τον αέρα, τα "αεροζόλ" που καταστρέφουν το λεπτό στρώμα Όζοντος που περιβάλλει τη γήινη ατμόσφαιρα και που προστατεύει τον άνθρωπο (και τη γη) από τις υπεριώδες ακτίνες που θεωρούνται εξαιρετικά καρκινογόνες· η επέκταση των πόλεων σε τεράστιες αστικές ζώνες, οι αυξανόμενος θόρυβος του περιβάλλοντος, οι εντάσεις και το άγχος που δημιουργεί ο συνωστισμός, η μαζική διαβίωση και η μαζική και η μαζική χειραγώγηση· οι τεράστιες συσσωρεύσεις σκουπιδιών, ακαθαρσιών και βιομηχανικών απόβλητων· η συμφόρηση λεωφόρων και δρόμων απ'τη κυκλοφορία των οχημάτων· η αλόγιστη καταστροφή πολύτιμων πρώτων υλών και κύρια του ορυκτού πλούτου· το σημάδεμα του πλανήτη από κερδοσκόπους κτηματομεσίτες και γραφειοκράτες κατασκευής δρόμων· η εγκληματική καταστροφή σημαντικών βιότοπων (καλή ώρα ο Ακάμας) και η "όξινη" βροχή που καταστρέφει περάστιες δασικές περιοχές (για να δείξουμε το πόσο σημαντικά είναι τα δάση στον κύκλο ζωής, αρκεί να αναφέρουμε ότι μόνο τα δάση του Αμαζονίου στη Λατινική Αμερική παράγουν το 1/3 του οξυγόνου στη γη).

Όλα αυτά και άλλα πολλά, έχουν προκαλέσει, μέσα σε διάστημα μιας γενιάς μόνο, μια ζημιά που ξεπερνάει τη ζημιά που προκάλεσαν χιλιάδες χρόνια ανθρώπινης διαβλιωσης πάνω σ'αυτόν τον πλανήτη. Αν συνειδητοποιηθεί αυτός ο καταστροφικός ρυθμός, το να κάνουμε εικασίες αναφορικά με εκείνο που θα αντιμετωπίσει η επόμενη γενιά, ίσως και εμείς οι νεώτεροι, προκαλεί τρόμο.

"Οι οικολογικοί κίνδυνοι για την ανθρωπότητα, τους οποίους μπορούμε τώρα να προβλέψουμε, πηγάζουν απ΄τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της παραγωγής σε μια καταναλωτική κοινωνία. Απ' τη μια μεριά υπάρχει η ανεύθυνη τεχνολογία της, κι' απ' την άλλη, η έμφυτητάση της να παραβιάζει κάθε λογικό όριο."

ΑΛΑΝ ΡΟΜΠΕΡΤΣ "καταναλωτισμός και οικολογική κρίση"

Αν και εδώ στην Κύπρο, σαν γεωγραφικός χώρος δεν έχουμε ακόμη να αντιμετωπίσουμε σοβαρά οικολογικά προβλήματα, αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να περιμένουμε να δημιουργηθούν για να αρχίσουμε να τα λαμβάνουμε υπ' όψιν. Μπορεί βέβαια να μην έχουμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα για παράδειγμα των πυρηνικών κατάλοιπων ή του στεγαστικού και του υπερπληθυσμού, (κι' αυτό είναι το πλεονέκτημα μας σε σχέση με άλλες χώρες) αλλά άρχισε τελευταία να γίνεται αισθητή η μόλυνση κάποιων θαλάσσιων περιοχών, το τσιμέντο και η κακογουστιά έχει γινει αναπόσπαστο μέρος του Κυπριακού τοπίου (σε μερικές περιπτώσεις έφτασε να δημιουργήσει τα τέρατα της Λεμεσού, της Λευκωσίας και της Αγίας Νάπας), η ποιότητα των τροφίμων έχει υποβαθμιστεί σημαντικά την τελευταία δεκαετία, περιοχές ολόκληρες έχουν μετατραπεί σε σκουπιδότοπους, παραλίες έχουν μετατραπεί σε "γκέττο λουομένων" με τις γνωστές πανάσχημες παράγκες, (περιπτώσεις Γκάβερνορς και Άη-Γιώργη Αλαμάνου), πάρκα και περιοχές πρασίνου έχουν εντελώς καταστραφεί (περίπτωση δασουδιού Λεμεσού). Από την άλλη είναι το αιώνιο πρόβλημα του νερού, της μόλυνσης μερικών υπογείων νερών στην περιοχή Λεμεσού, η περίφραξη της παραλίας από τους ξενοδόχους, το στρίμωγμα των κατοίκων σε πολυκατοικίες, το αυξανόμενο καυσαέριο, η τηλερύπανση των μέσων μαζικής επικοινωνίας που έχει υποκαταστήσει τις ανθρώπινες σχέσεις και το καθημερινό φαινόμενο της ηχορύπανσης. Εδώ παρενθετικά θέλουμε να διευκρινίσουμε ότι δεν αναφερόμαστε αποκλείστικά στο θόρυβο των μοτοσυκλετών των "νεαρών καμικάζι". Δεν έχουμε καμιά διάθεση να καταντήσουμε ουραγοί του κράτους, της αστυνομίας και των κομμάτων, αναπαράγοντας το θέαμα του "κακού" αλλού και συμμετέχοντας σ'αυτή την απ'όλες τις μεριές υστερική επίθεση ενάντια σ'αυτό το κομμάτι της νεολαίας που της φόρτωσαν όλα τα στραβά και ανάποδα της τουριστικής μας βιτρίνας. Κι' όλα αυτά επειδή έτυχε να έχουν τη μοτοσυκλέτα – και το

θόρυβο της – σαν διέξοδο τους στην καθημερινή σχιζοφρένεια και πλήξη της πόλης. Αναφερόμαστε στο θόρυβο των οχημάτων γενικά, των οικοδομών και των κομπρεσσέρ, στο θόρυβο που είναι αποτέλεσμα της διαβίωσης σε διαμερίσματα – κλουβιά που είναι τόσο κοντά το ένα με το άλλο που ούτε να βήξεις δεν μπορείς. Ο θόρυβος είναι προϊόν της ίδιας της πόλης σαν χώρος διαβίωσης και το πρόβλημα δεν λύνεται με την αστυνόμευση και καταστολή. Γι'αυτό και είμαστε ενάντιοι σε οποιαδήποτε τέτοια προσπάθεια του κράτους και της αστυνομίας γνωρίζοντας ποιος είναι ο ρόλος τους στη διατήρηση της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων.

Θεωρούμε όλ' αυτά και άλλα πολλά σαν περιβαλλοντολογικά προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί κύρια από την συγκέντρωση και συμπίεση του πληθυσμού στις πόλεις και που είναι άμεσα συνδεδεμένα με τη δομή του κοινωνικού συστήματος της μισθωτής εργασίας και της αλλοτρίωσης των ανθρωπίνων σχέσεων. Πιστεύουμε ότι ο ίδιος ο καπιταλισμός και η τεχνολογία του έχει δημιουργήσει αυτά τα τερατουργήματα. Οι επόμενοι στόχοι του είναι ακριβώς οι λιγοστές παρθένες περιοχές που έχουν απομείνει στο νησί όπως και οι τεράστιας σημασίας βιότοποι του Ακάμα και της Αλυκής της Λεμεσού. Τι έχουμε να προτείνουμε;

"Το πρώτο μας καθήκον είναι να ανακαλύψουμε, διαμέσου μιας ανάλυσης της κοινωνίας, τις χαρακτηριστικές της τάσεις σε μια δοσμένη στιγμή της εξέλιξης της και να τις παρουσιάσουμε ξεκάθαρα: Ύστερα, να ενεργήσουμε σύμφωνα μ'αυτές τις τάσεις στις σχέσεις μας με όλους όσους σκέφτονται σαν εμάς. Και τέλος, από σήμερα κιόλας να εργαστούμε για την καταστροφή των θεσμών, καθώς επίσης και των προλήψεων που εμποδίζουν την ανάπτυξη αυτών των τάσεων"

ΠΕΤΡΟΣ ΚΡΟΠΟΤΚΙΝ

Μια κοινωνία οδηγημένη στον ακραίο μικροαστικό φιλοτομαρισμό και στο άκρατο καταναλωτικό μένος, ενθαρρύνει την απάθεια και την παραίτηση από κάθε μορφή κοινωνικού αγώνα (ακόμη κι απ' αυτό το λεγόμενο "εθνικοαπελευθερωτικό"). Η καπιταλιστική συσσώρευση που διέλυσε το παλιό εργατικό κίνημα και τις ιδεολογικές του συντεταγμένες, σπεύδει να εμπορευματοποιήσει κάθε κοινωνική σχέση, να γραφειοκρατικοποιήσει τη δημόσια ζωή και να κατακερματίσει την κάθε έκφανση της ανθρώπινης δραστηριότητας, δημιουργώντας τη λατρεία της εξειδίκευσης. Αυτή η διαδικασία έχει μπει σ' ένα ιδιαίτερα έντονο ρυθμό μετά την έκρηξη των αντιφάσεων της ιδεολογίας το 1974 μέσα στην προσπάθεια του κυπριακού κράτους να επιβιώσει σαν τέτοιο. Έτσι, τα άτομα, έχοντας αποδεχθεί τη φαινομενικότητα των πραγμάτων, αντανακλούν στις συνειδήσεις τους όλες τις διαστρεβλωμένες εικόνες που το θέαμα παράγει, καθιστώντας τους παθητικούς θεατές της ζωής.

Παρόλα αυτά, μερικοί από εμάς έχουμε σκεφτεί αυτά τα πράγματα, αλλά αισθανόμαστε αδύναμοι να τα αλλάξουμε. Άποψη μας είναι ότι μόνο περνώντας στην πράξη, ατομική ή συλλογική (σίγουρα όχι μέσα από κομματικές και γραφειοκρατικές διαδικασίες) εξασφαλίζουμε το μέλλον αυτού του τόπου και σε τελευταία ανάλυση του πλανήτη ολόκληρου. Η εξουσία, η οποιαδήποτε εξουσία, δεν σκοπεύει να κάνει τίποτα και θα αφήσει τον τόπο σιγά-σιγά να καταστρέφεται στο όνομα της τουριστικής "ανάπτυξης", του "εθνικού" προβλήματος και του μεταπολεμικού οικονομικού "θαύματος". Γι' αυτό και δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε την οικολογία (στο στυλ "επιστροφή στη φύση" κλπ) από το υπόλοιπο κοινωνικό ζήτημα. Γι' αυτό και πιστεύουμε ότι το θέμα του Ακάμα έχει τοποθετηθεί σε λανθασμένη βάση. Για μας το πρόβλημα δεν είναι το αν η περιοχή θα ανακηρυχτεί "Εθνικό Πάρκο" ή "ρεζερβουάρ", αλλά το ότι πρέπει να σταματήσει κάθε καταστροφική επέμβαση πάνω στη φύση - και ειδικά σε τέτοιους σημαντικούς βιότοπους - είτε αυτή προέρχεται από τους στρατοκράτες της Μεγάλης Βρετανίας που χρόνια τώρα κάνουν τις ασκήσεις τους στην περιοχή, είτε από τους διάφορους "γνήσιους Κύπριους πατριώτες".

Σ' ένα "ουτοπικό" επίπεδο βέβαια, αυτό που σε γενικές γραμμές θέλουμε είναι να ζήσουμε - και όχι

απλά να επιβιώνουμε στα κάτεργα της μισθωτής εργασίας και της ανίας - σε αρμονία με τον εαυτό μας, τους άλλους και τη φύση, μέσα σε συνθήκες σεβασμού της ατομικής ιδιομορφίας, αλληλοκατανόησης και ανθρωπιάς, σε μια αποκεντρωμένη και αυτοδιευθυνόμενη κοινωνία, όπου η ιδιοκτησία, το κράτος και οι στρατοί δεν θα έχουν θέση. Όπου καμιά μορφή εξουσίας, ιεραρχίας, κυριαρχίας και εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο δεν θα υπάρχει. Όπου η τεχνολογία θα λειτουργεί σαν μέσο απελευθέρωσης του ανθρώπου και όχι σαν μέσο υποταγής του. Όπου οι άνθρωποι θα αποφασίζουν μέσα από κοινοτικές, συνοικιακές, εργασιακές, πολιτιστικές κ.α. γενικές συνελεύσεις με άμεση δημοκρατία για την τύχη τους. Όσο φανταχτερά και παλαβά κι αν ακούγονται όλα αυτά, άλλο τόσο αποτελούν για μας τη μοναδική αλήθεια, χωρίς όμως να καταντούν μια στάσιμη, αμετάβλητη και δογματική ιδεολογία. Στην πραγματικότητα δεν αποτελούν καν ιδεολογία, μιας κι αυτή αποτελεί τη ψευδή συναίσθηση του ανθρώπου (“Σκότωσε την ιδεολογία αντί να τη φοράς καπέλο”). Είναι απλά οι επιθυμίες μας σήμερα και απ' αυτές παίρνουμε τις κατευθύνσεις μας για τη ζωή.

“Σε μια εποχή τέτοιας αστάθειας κάθε δεκαετία συντομεύει μια γενιά αλλαγής κάτω από σταθερές συνθήκες. Θα πρέπει να κοιτάξουμε ακόμα μακρύτερα, στον αιώνα που έρχεται. Δεν μπορούμε να είμαστε υπερβολικά φειδωλοί στην αποδέσμευση της ανθρώπινης φαντασίας”

ΜΑΡΡΑΙΗ ΜΠΟΥΚΤΣΙΝ “Παρατηρήσεις πάνω στο ‘κλασσικό’ αναρχισμό και τη σύγχρονη οικολογία”

Τώρα, για να επιστρέψουμε από το ταξίδι επιστημονικής φαντασίας στην πραγματικότητα, γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά ότι η Κύπρος άρχισε να χάνει την τουριστική της “ατραξιόν” που είναι η φυσική της ομορφιά και ότι κανένας δεν ενθουσιάζεται μ’αυτήν την ιδέα. Πολύ περισσότερο το κεφάλαιο και το κράτος του που έχουν να χάσουν πολύ περισσότερα απο το φτωχό μικροιδιοκτήτη γης που περιμένει πως και πως να πάει νερό και ηλεκτρισμός στο χωράφι για να κτίσει κι’αυτός κανένα “πάγκαλλο”. Δεν έχουν καμιά αμφιβολία ότι το Κράτος και το Κεφάλαιο, αφού έκαναν ό,τι έκαναν θα τρέξουν στη συνέχεια να ενεργήσουν – στο μέτρο που τους συμφέρει – προς την κατεύθυνση της πρόληψης (βλ. αστυνόμευσης). Μια μέθοδος πολύ διαφορετική από τη δική μας και που έρχεται σε πλήρη αντίθεση μ’ αυτά που εμείς οι ελευθεριακοί πιστεύουμε. Το φαινόμενο πάντως (της πρόληψης) έχει πα΄ρει παγκόσμιο χαρακτήρα και είναι ακριβώς εδώ που τα λόγια του Ίβαν Ίλλιτς, ενός από τους καταλληλότερους στοχαστές κοινωνιολογίας αληθεύουν:

“Τα πιθανά σενάρια για το μέλλο της ανθρωπότητας είναι δύο: Η μια κοινωνία που θα διοικείται από οικολόγους μηχανικούς και τεχνοκράτες και που θα ελέγχεται από ιεραρχημένους συγκεντρωτικούς οργανισμούς, αυτό που ονομάζεται ο τεχνο-φασιστικός δρόμος, ή αυτόνομες ομάδες που θα ελέγχουν την ίδια τους τη ζωή για να διαφυλάξουν τον οικολογικό αντίποδα που είναι απαραίτητος στη ζωή: είναι η κοινωνία των συνδαιτημόνων.”

Πιστεύουμε ότι βρισκόμαστε ήδη στο δρόμο προς το τεχνο-φασισμό, σε μια εποχή όπου η κοινωνία του πετρελαίου αργοπεθαίνει και όπου η πληροφορική, η γενετική, η ηλεκτρονική και πυρηνική τεχνολογία βρίσκονται στα πρώτα τους βήματα. Δεν ελπίζουμε σε καμιά νομοτέλεια του στυλ “έτσι κι’αλλιώς η γη θα γίνει κόκκινη”, ούτε έχουμε κλείσει την εξέλιξη του κόσμου στους τρεις τόμους του “Κεφαλαίου”. Δεν περιμένουμε καμιά επανάσταση να ξεπροβάλλει σαν ο από μηχανής Θεός, για να ζήσουμε στο αόριστο “αύριο”. Η μόνη λύση για μας είναι να ξαναπάρουμε εδώ και τώρα τις τύχες μας στα χέρια μας και να μην την αφήνουμε σε άλλους, είτε αυτοί ονομάζονται κράτος, επιχειρήσεις, εκκλησία, είτε σχολεία, κόμματα, κτλ.

Μ' αυτά τα δεδομένα και έχοντας ξεπεράσει τη ψευδαίσθηση ότι το κράτος σαν τέτοιο μπορεί (και στην πραγματικότητα δεν θέλει) να δώσει μια οποιαδήποτε ουσιαστική λύση σ' αυτό το τόσο σημαντικό πρόβλημα της εποχής μας: της διατήρησης δηλαδή της ισορροπίας στη φύση, πιστεύουμε ότι η αναγκαιότητα της επανοικειοποίησης της υπευθυνότητας είναι περισσότερο από ποτέ ζωτική.

Το θέμα του Ακάμα δεν θα πρέπει λοιπόν να γίνει αυτοσκοπός (αν και παραμένει σήμερα το σημείο αιχμής του προβλήματος), αλλά να αποτελέσει την αρχή μιας συζήτησης και πρακτικής προς την κατεύθυνση της αντιεξουσιαστικής οικολογίας, με στόχο μια κοινωνία χωρίς δούλους και αφέντες.

- Ας αναλάβει λοιπόν ο καθένας τις ευθύνες του.

- Να μην επιτρέψουμε να μετατραπεί ο Ακάμας σε νέα Λεμεσό ή Αγία Νάπα, αλλά ούτε και να παραμείνει σαν πεδίο βολής των στρατοκρατών της Μεγάλης Βρετανίας.

-ΑΝ ΔΕΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ ΤΟ ΑΔΥΝΑΤΟ ΘΑ ΒΡΕΘΟΥΜΕ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΙ ΜΕ ΤΟ ΑΔΙΑΝΟΗΤΟ.

Αντιεξουσιαστές Λεμεσού

γνήσιοι απόγονοι των εξοντωμένων

αγριόχοιρων του Ακάμα.

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Ασαφής Αρχειοθέτηση, Φυλλάδια, 1985, Οικολογία, Χρυσαλλίδα (Χώρος), Δεκαετία 1980-1989, Λεμεσός

From:
https://movementsarchive.org/ - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
**Cyprus Movements Archive**
**Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi**

Permanent link:
**https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:leaflets:xrisalllida:oikologika**

Last update: **2025/07/15 13:46**